

[Langkilde.]

voldsomme vækst i det offentliges forbrug og investeringer har skabt et indenlandsk efterspørgselspres, som dels har medført en forhøjelse af lønniveauet med deraf følgende svækkelse af konkurrenceevne m. v., dels har medvirket til at trække arbejdskraften væk fra eksporterhvervene og de importkonkurrerende erhverv over til hjemmemarkedserhverv, og det er nok også en meget alvorlig side af problemet. Jeg tror, det offentlige forbrug er en af de væsentligste faktorer, som har bidraget til efterspørgselspresset, og derfor er det vigtigt, at der sættes ind her på beslutsom måde. Det har i realiteten ikke været forsøgt under tidligere indkomstpolitiske forsøg. Man har måske ikke dengang været så stærkt interesseret i netop denne side af problemet, men efter vor opfattelse er det en meget væsentlig side.

Sagen er den, at en løsning af vort økonomiske problem i dag simpelt hen ikke lader sig gennemføre uden en begrænsning i det offentlige forbrug. Vi kan ikke nå frem til at vende den udvikling i de private erhvervsinvesteringer i byerhvervene, hvis andel i de samlede investeringer har været faldende gennem 1960'erne, uden at begrænse det offentlige forbrug, og det ville være meget nyttigt, om erkendelsen heraf fandt støtte fra alle sider i denne sal eller i hvert fald fra alle væsentlige sider i denne sal. Erkendelsen heraf uden for tinget er jo stærkt udbredt, ikke alene blandt regeringspartierne vælgere. Jeg mener at kunne erindre, at fagbevægelsens ledere har givet udtryk for det; det finder jeg væsentligt, og det er vel ikke unaturligt at antage, at når det er tilfældet, skulle der også være mulighed for at finde forståelse herfor blandt socialdemokratiets repræsentanter her på tinge.

Hvis man erkender, at det er nødvendigt at tilstræbe, at underskuddet på betalingsbalancen bringes ud af verden, og at vor økonomiske politik tilsigter en varig stabilitet til sikring af beskæftigelse og produktion — og jeg tror, man vil erkende det — så kan man ikke komme uden om at erkende, at de offentlige budgetter også må yde deres bidrag til en sådan stabilisering.

Statsministeren var i sin redegørelse inde på problemerne omkring den automatiske dyrtidsregulering og dens virkninger med

hensyn til forstærkelse af de uheldige tendenser i den økonomiske udvikling. Jeg synes, statsministerens redegørelse gav meget nøgternt udtryk for det, som er det centrale i dette spørgsmål. Det forekommer mig også væsentligt at søge at afrdamatisere diskussionen omkring den automatiske dyrtidsregulering. Meget unuanceret agitation har gennem tiderne gjort den automatiske dyrtidsregulering til det store dyr i åbenbaringen, som var skyld i den inflatoriske udvikling, ja, som var den hovedskyldige, og hr. Aksel Larsen påduttede efter min mening ganske urigtigt på baggrund af det, statsministeren sagde, regeringen dette synspunkt. Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at det er ikke regeringens synspunkt. Det har langtfra været tilfældet, at den automatiske dyrtidsregulering har været igangsætter af pris- og lønudviklingen, men den kan, som også fremhævet af statsministeren, bidrage til, at f. eks. forbigående eller sæsonmæssige pristigninger medfører en hævnning af indkomst- og omkostningsniveauet, som man ellers kunne have undgået. Pristalsreguleringen som automatisk virkende faktor, og det er jo det, regeringen beskæftiger sig med, er altså ikke nogen igangsættende faktor, men under visse omstændigheder en forstærkende faktor, og det er klart, at det kan være meget uheldigt, at et igangværende efterspørgselspres yderligere tilspidises gennem den automatiske regulering. Der kan vist ikke være tvivl om, at dér kan den automatiske dyrtidsregulering medvirke, og det fremgår da også af den redegørelse, som i sin tid blev foretaget af inflationsudvalget. Hr. Erling Dinesen har åbenbart ikke ved sin gennemlæsning af denne betænkning opdaget, at den netop giver udtryk for dette synspunkt, men så må jeg bede ham om at læse betænkningen én gang til og gøre det lidt mere grundigt, så vil han finde frem til, at det er tilfældet.

På den anden side må man sige, at ordningen har også haft væsentlige fordele med hensyn til at sikre arbejdsfred, sikre længere overenskomster, fordi den under den stadige inflationsforventning, som vi har levet med i snart mange år, har givet lønmodtagerne en vis sikkerhed. Det har navnlig været følt sådan, at den gav en vis sikkerhed for, at andre grupper ikke løb fra lønmodtagerne, f. eks. grupper, som kunne øge deres indtæg-